

Motion till riksdagen 2018/19:2946

av **Beatrice Ask m.fl. (M)**

Utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap

Sammanfattning

Det försämrade säkerhetsläget kräver att Sveriges försvar måste stärkas. Moderaterna tillgodoser därför Försvarsmaktens äskande om 18 extra miljarder kronor den kommande treårsperioden i syfte att kunna uppnå ambitionen i försvarsbeslutet från 2015. Fokus i närtid ska ligga på att färdigställa den beslutade krigsorganisationen, parallellt med detta ska planering för ökad förmåga påbörjas. På sikt vill Moderaterna att Sveriges försvarsutgifter ska närma sig två procent av bnp. Ambitionen är att göra detta under en tioårsperiod. Vi tillför även extra medel till flera av de övriga försvarsmyndigheterna samt resurser för att stärka krisberedskapen och det civila försvaret.

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2019 inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska ge i uppdrag till Försvarsmakten att ta fram en reviderad investeringsplan för materiel och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade resurser till anslaget 1:1 Förbandsverksamhet och beredskap och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade resurser till anslaget 1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade resurser till anslaget 1:4 Forskning och teknikutveckling och tillkännager detta för regeringen.

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade resurser till anslaget 1:6 Totalförsvarets rekryteringsmyndighet och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade resurser till anslaget 1:8 Försvarets radioanstalt och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade resurser till anslaget 1:9 Totalförsvarets forskningsinstitut och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade resurser till anslaget 2:6 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och tillkännager detta för regeringen.

Anslagsanvisning

Tabell 1 Moderaternas förslag till anslag för 2019 uttryckt som differens gentemot regeringens förslag

Anslagsförslag 2019 för utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen (M)
1:1 Förbandsverksamhet och beredskap	33 666 845	+2 471 000
1:2 Försvarsmaktens insatser internationellt	1 162 564	
1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar	12 411 311	+1 000 000
1:4 Forskning och teknikutveckling	641 905	+50 000
1:5 Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten	10 995	
1:6 Totalförsvarets rekryteringsmyndighet	170 272	+36 000
1:7 Officersutbildning m.m.	220 794	
1:8 Försvarets radioanstalt	1 118 025	+116 000
1:9 Totalförsvarets forskningsinstitut	180 638	+73 000
1:10 Nämnder m.m.	6 301	
1:11 Försvarets materielverk	1 778 873	
1:12 Försvarsunderrättelsedomstolen	9 416	
2:1 Kustbevakningen	1 257 931	
2:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor	74 850	
2:3 Ersättning för räddningstjänst m.m.	21 080	
2:4 Krisberedskap	1 355 514	
2:5 Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal	381 471	
2:6 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	1 219 144	+153 000
2:7 Statens haverikommission	46 568	
3:1 Strålsäkerhetsmyndigheten	397 048	
4:1 Elsäkerhetsverket	59 159	
Summa	56 190 704	+3 899 000

Politikens inriktning

Ett starkt försvar och en robust krisberedskap

Säkerhetsläget i Sveriges närområde är fortsatt osäkert. Försvarsberedningen konstaterar att Ryssland bedriver en konfrontativ säkerhetspolitik gentemot Nato, EU och USA och att den ryska militära förmågan i absoluta termer kommer fortsatt öka under hela den kommande tioårsperioden. Den pågående ryska militära aggressionen mot Ukraina och den illegala annekteringen av Krim har visat att Ryssland inte väjer för att använda militära medel för att uppnå politiska mål. Parallellt med konflikten i Ukraina använder Ryssland cyberattacker, påverkanskampanjer och andra till buds stående medel för att destabilisera potentiella motståndare.

Även på en global nivå ökar de säkerhetspolitiska spänningarna. Den nya administrationen i Washington ställer väsentligt högre krav på europeiska allierade och partnerländer att ta ett större ansvar för sin egen säkerhet. Samtidigt finns frågetecken kring USA:s framtida engagemang i Europa. Kinas ambitioner att på allvar bli en central global säkerhetspolitisk aktör ökar och såväl Ryssland som Kina utmanar etablerade internationella organisationer och strukturer. Kärnvapenhotet är ånyo högt på agendan med bland annat en hårdare rysk retorik. Viktiga nedrustningsregimer som INF-avtalet och Iranavtalet är satta under hård press. I Mellanöstern ökar motsättningarna mellan de dominerande staterna vilket spiller över på i princip alla länder i regionen.

Sveriges försvarsförmåga måste stärkas mot bakgrund av det allt mer osäkra omvärldsläget. Försök har gjorts de gångna åren att börja höja förmågan i det svenska försvaret och bygga upp såväl det militära som det civila försvaret. Denna utveckling riskerar dock att gå om intet på grund av resursbrist hos Försvarsmakten. De rödgröna partiernas oförmåga att ge långsiktiga besked om försvarets ekonomi har gjort situationen akut. Försvarsmakten konstaterar att om inte mer resurser tillförs så kommer svensk försvarsförmåga att minska under de kommande åren.

Moderaterna föreslår därför att Försvarsmakten ska tillföras de 18 miljarder kronor myndigheten begärt perioden 2019–2021 för att kunna uppnå ambitionen i det innevarande försvarsbeslutet och skapa förutsättningar för ökad förmåga på sikt. Fokus i närtid ska ligga på att färdigställa den beslutade krigsorganisationen, parallellt med detta ska planering för ökad förmåga påbörjas.

På sikt vill Moderaterna att Sveriges försvarsutgifter ska närma sig två procent av bnp. Ambitionen är att göra detta under en tioårsperiod. En fortsatt utbyggnad av försvarets anslag bör dock ske efter en noggrann analys tillsammans med Försvarsmakten. Ökade resurser måste kunna omsättas till faktisk höjd försvarsförmåga. Att bygga ut Sveriges försvarsförmåga kommer därför att kräva god kostnadskontroll, spårbarhet och uppföljning. Samtidigt som vårt nationella försvar stärks ska även arbetet för ett svenskt Natomedlemskap fortsätta.

Anslagsförändringar

Utgångspunkt

Försvarsbeslutet från 2015, vilket bygger på försvarsöverenskommelsen, anger inriktningen för hur försvaret ska utvecklas under perioden 2016–2020. Till det ska

läggas de två kompletterande överenskommelserna som träffades 2017 vilka medförde additionella resurser samt uppgifter för såväl det militära som det civila försvaret. De åtgärder som beslutats inom ramen för de politiskt breda försvarsöverenskommelserna ska genomföras.

Det är särskilt viktigt att komma till rätta med de problem i Försvarsmaktens investeringsplan vilka Ekonomistyrningsverket har pekat på. Stabila planeringsförutsättningar för försvarssektorn måste skapas för att kunna ha en fungerande process och bibehålla trovärdigheten för såväl försvarsmyndigheterna som försvarspolitikerna. Med anledning av den kritik som Ekonomistyrningsverket riktat mot Försvarsmaktens investeringsplan. ESV anser att informationen i investeringsplanen varken ger en översikt över materielobjektens eller vidmakthållandeåtgärdernas förväntade utfall över tid eller hur Försvarsmakten avser att prioritera materieförsörjningen inom beräknat anslag. Mot bakgrund av detta vill Moderaterna att regeringen ska ge i uppdrag till Försvarsmakten att ta fram en reviderad investeringsplan samt återredovisa detta uppdrag i samband med vårändringsbudgeten.

I Försvarsmaktens budgetunderlag för 2019 redovisas att myndighetens ambitioner måste sänkas på en rad områden om inte mer ekonomiska resurser tillförs. Försvarsmakten anger det extra behovet till sammanlagt 18 miljarder under perioden 2019–2021. Tillförs inte mer resurser kommer detta få konsekvenser i form av bland annat senarelagd och ambitionssänkt anskaffning av materiel, reducerad övningsverksamhet och minskade ambitioner i utbildningen. Sammantaget skulle en sådan utveckling leda till en sänkt svensk försvarsförmåga och förlorade år i ett utsatt säkerhetsläge.

Anslag 1:1 Förbandsverksamhet och beredskap

Moderaterna ökar anslaget med 2 100 miljoner för 2019, 3 200 miljoner för 2020 samt 5 000 miljoner för 2021. Anslaget ökas dessutom med 380 miljoner kronor för 2019, ökas med 1 101 miljoner för 2020 samt ökas med 1 508 miljoner för 2021 för att justera för de anslagsförändringar som uppstått till följd av de särskilda budgetprinciperna som gällt för utformningen av budgetpropositionen för 2019. Utifrån försvarsöverenskommelsen och budgetpropositionen för 2016 minskas anslaget med 9 miljoner för 2019, ökas med 260 miljoner 2020 samt minskas med 131 miljoner för 2021.

Den grundläggande inriktningen när det gäller förbandsanslaget, och de delar som ingår i det, är att utveckla och säkerställa krigsdugligheten hos samtliga krigsförband. Det är särskilt prioriterat att höja krigsdugligheten hos de förband som har lägst krigsduglighet. Förmågan att snabbt kunna mobilisera hela krigsorganisationen i händelse av höjd beredskap ska förstärkas.

Centralt för att kunna uppnå de målsättningarna är en fortsatt hög ambition när det gäller övningsverksamhet och utbildning. De målsättningar som satts för personalförsörjningen när det gäller till exempel officersförsörjningen, ökade resurser till anställda soldater och tillräckligt antal grundutbildad personal ska uppfyllas.

Utöver ovanstående åtgärder för att öka krigsdugligheten i krigsförbanden lyfter Försvarsmakten även behovet av att möta ökade kostnader för totalförsvarspiktigas pensionsavgifter där en del av dessa utfaller redan under perioden 2019–2020.

Ansvar för vidmakthållande av materiel kommer under perioden att föras över från Försvarets materielverk till Försvarsmakten i enlighet med förslag från materiel- och logistikutredningen och sedermera beslut i riksdagen.

Fokus ligger fortsatt på att genomföra åtgärder som anges i det innevarande inriktningsbeslutet och försvarsöverenskommelserna. De inkluderar bland annat om renovering av stridsvagnar och stridsfordon med tillhörande ledningssystemmateriel för de mekaniserade bataljonerna.

Försvarsmakten har också signalerat ökade utgifter för vidmakthållande av materiel relativt det underlag som lämnades in inför inriktningsbeslutet 2015. Dessa fördyringar härrör från en ökad utbildnings- och övningsverksamhet utifrån inriktningen i försvarsbeslutet 2015 och det slitage på materielen som blivit resultatet.

Anslag 1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar

Moderaterna ökar anslaget med 1 000 miljoner för 2019, ökar anslaget med 1 900 för 2020 samt med 4 700 miljoner för 2021.

Försvarets materielverk kommer framgent att ansvara för huvuddelen av anslaget i enlighet med materiel- och logistikutredningens förslag och riksdagens beslut.

Ett flertal större anskaffningar ligger i planen för den aktuella perioden. Anskaffningen av det nya medelräckviddiga luftvärnssystemet Patriot kommer att ta ansevärd resurser i anspråk på anslaget. Införandet av Patriot är en viktig åtgärd för att stärka försvarsförmågan och något som Försvarsmakten har definierat som en prioriterad åtgärd. Därför är det av särskild vikt att tillföra de 18 miljarderna över perioden så att det nya medelräckviddiga luftvärnssystemet inte tränger undan annan verksamhet och anskaffning.

Ytterligare anskaffningsprojekt inkluderar bland annat korträckviddigt luftvärn, bataljonsartilleri, brobandvagnar och ett nytt signalspaningsfartyg. På sikt kommer anskaffningarna av nya ubåtar av typ A26 samt nästa generations Jas Gripen, version E vara resurskrävande. Halvtidsmodifiering av två ubåtar typ Gotland samt livstidsförlängning två korvetter typ Göteborg (benämns därefter Gävle) genomförs i närtid.

Försvarsmakten pekar också på behovet av att täcka kostnaderna för anskaffningen av de 12 artilleripjäserna av typ Archer som initialt var avsedda för export, men som nu kommer att anskaffas av Försvarsmakten.

Moderaterna vill särskilt understryka vikten av att tillräckligt med mängdmateriel, standardfordon, ammunition med mera anskaffas för att täcka behoven i den så kallade basplattan. Detta är en särskild prioritering i inriktningsbeslutet från 2015.

Resurser avdelas även för att hantera de negativa prisomräkningseffekter som drabbat flera större materielanskaffningar. I sammanhanget vill Moderaterna särskilt understryka vikten av att försvarsmyndigheterna genomför de åtgärder som Ekonomistyrningsverket föreslagit för att undvika negativa effekter av denna typ i framtiden.

Anslag 1:4 Forskning och teknikutveckling

Moderaterna ökar anslaget med 50 miljoner för 2019, 75 miljoner för 2020 samt 75 miljoner för 2021.

Försvarsmakten lyfter i sin perspektivstudie det förhållandet att den framtida operationsmiljön i hög grad kommer att påverkas av teknikutvecklingen som inom vissa områden går mycket snabbt. Såväl utredningen om Försvarsmaktens långsiktiga materielbehov (SOU 2018:7) som utredningen om forskning och utveckling på

försvarsområdet (SOU 2016:90) lyfter behovet att stärka statens forskningskompetens och behovet av mer resurser till studie- och forskningsverksamhet.

Moderaterna anser därför att tilldelningen av medel för forskning och utveckling bör öka med tanke på teknikutvecklingen och behov av kompetens för att kunna göra relevanta framtidsstudier och upphandlingar i framtiden.

Anslag 1:6 Totalförsvarets rekryteringsmyndighet

Moderaterna ökar anslaget med 36 miljoner för perioden 2019–2021.

För att kunna möta ett ökat behov av grundutbildad personal med värnplikt finns ett behov av att utöka prövningsverksamheten hos Totalförsvarets rekryteringsmyndighet (TRM). TRM får därför utökade medel för personalkostnader, förbättrad kommunikationsverksamhet samt stöd till de totalförsvarspliktiga i enlighet med det äskande som myndigheten gör i sitt budgetunderlag.

Anslag 1:8 Försvarets radioanstalt

Moderaterna ökar anslaget med 116 miljoner kronor för perioden 2019–2021.

Försvarets radioanstalt (FRA) fyller två viktiga funktioner – dels när det gäller signalspaning och dels när det gäller informationssäkerhet. Båda områdena berörs av den allt snabbare teknikutvecklingen, och myndighetens kompetens och hjälp efterfrågas i allt högre grad av andra myndigheter och samhällsaktörer. Moderaterna ser också FRA som en lämplig framtida huvudman för ett svenskt nationellt cybercentrum som kan fungera som en central resurs för både offentlig och privat verksamhet.

De tilldelade extra medlen till FRA är avsedda att användas för fortsatt metod- och teknikutveckling samt extra kostnader för personal när det gäller myndighetens centrala kompetensområden. Resurserna är också avsedda att stärka möjligheterna för FRA att stödja centrala aktörer som Regeringskansliet, Försvarmakten och övriga myndigheter inom försvars- och säkerhetsområdet.

Anslag 1:9 Totalförsvarets forskningsinstitut

Moderaterna ökar anslaget med 73 miljoner kronor för perioden 2019–2021.

Behovet av att stärka forskningen när det gäller såväl det militära som det civila försvaret aktualiseras i ljuset av det försämrade säkerhetsläget och nödvändigheten i att stärka Sveriges försvarsförmåga. En relevant och hög kompetens när det gäller forskning och utveckling är en viktig komponent i de långsiktiga satsningar på försvaret som Moderaterna vill genomföra de kommande åren.

De ökade resurserna för Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) är avsedda att användas för verksamhet av strategisk betydelse. Sådan verksamhet är förstärkt säkerhetspolitisk analys avseende exportfrämjande verksamhet, utvecklingen i Afrika, Asien och Mellanöstern, utvecklingen mot en europeisk försvars- och säkerhetsunion, fortsatt totalförsvarsfokus samt en förstärkning av studier kring snabb förmågetillväxt. Dessutom ska de extra medlen också finansiera strategiska forskningssatsningar till stöd för den långsiktiga utvecklingen av såväl det militära som det civila försvaret i enlighet med Försvarsforskningsutredningens förslag. Utöver detta tillgodoses dessutom övriga ändamål som anges i myndighetens budgetunderlag.

Anslag 2:6 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Moderaterna ökar anslaget med 153 miljoner för perioden 2019–2021.

Arbetet med att bygga upp det civila försvaret och totalförsvaret har i och med försvarsbeslutet 2015 påbörjats. Det civila försvaret syftar till att inför och under höjd beredskap samt under krig värna befolkningen, säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna samt bidra till Försvarsmaktens förmåga att möta ett väpnat angrepp. För att det samlade totalförsvaret ska kunna fungera krävs ökade resurser för att stärka arbetet med att bygga upp det civila försvaret.

MSB pekar i sitt budgetunderlag på behovet av satsningar till stöd för aktörernas beredskapsplanering, för skyddade/alternativa ledningsplatser, säkra kommunikationer, utveckling av MSB:s operativa förmåga, stärka förmågan att möta påverkanskampanjer och informationspåverkan, utveckling av förstärkningsresurser, utveckling av befolkningens motståndskraft, informations- och cybersäkerhet, övning, utbildning, befolkningsskydd och utveckling av räddningstjänst vid höjd beredskap samt sjukvårdens säkerhet i kris och krig (SSIK).

Beatrice Ask (M)

Jan R Andersson (M)

Alexandra Anstrell (M)

Pål Jonson (M)

Lars Püss (M)